

(א) [צ"ק פ"א]: (ב) טס ד"ה, (ג) [לקמן פ"א: צ"ק פ"א], (ד) [תולין ע"א: (ה) צ"ק פ"א] ע"ש (ע"ל ב, ט) [ועל ב: כב: ע"ש וס' א"ת' ר"ב ט' יחולק], (ו) [ע"י חו"ס' סנהדרין י"ד ד"ה ו"י"ש (כ"ו): (ח) [ועל י"ח: חו"ס ע"א: (ט) [דברים כ"ג], (י) [צ"ק פ"א: (כ) אולי צ"ל להכריז, (ל) [כדאי' צ"ק פ"א: 47].

תורה אור השלם

1 וכן תעשה לחמור וכן תעשה לשמלחו וכן תעשה לכל אבדת אהיך אשר האבד ממנו ומצאתה לא תובל לתעלה: דברים כג 2 לא תראה את שור אהיך או את שוין נדחים והתעלמת מהם והשבת תשיבם לאהיך: דברים כב 4

הגהות הב"ח

(א) גמ' לכדריבנא דאמר רבינא ומלאה: (ב) שם אלף פיוטה שהחולה ומורה והוקרה אלף בנייתו כגלי' ומתכ שהוקרה נמקם: (ג) ותי' ד"ה נלקח וכו' אם אינו הורה לפול:

גליון הש"ס

גמ' משמעות דורשין א"ב. שנועוט דף י"ע ע"א:

מוסף רש"י

ושה דאבדה. כיון דכמי' לכל אבדת אחיך, למה לי דכתב רחמנא חמור וכו' ושה ושמלה, ובפרק אלו מילואות דרשין לטובי' צר משה (ב"ק ד). ומצאתה דאחאי לידיה משמע. ואפילו הכי אחיך ולא עבד' ולא תימא' כי מיטע רחמנא עובד סוכני' היכא דלא אחאי לידיה, דישאל' למה מיידי' למטרה עלה ולא יהויה, אצל אתא לידיה מיידי' להחזיק, דלכידמו אסוריה (יע"ל ב). ששטפה נהר שהיא מותרת. הואיל ומיילאש' בעל' (ב"ק טו). אשר תאבד ממנו. ממנו קרא יתירא הוא לאשמעו אש' שאינו אצל אלף הימנו (יע"ל ב:ב).

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

כו. עין משפט נר מצוה

נלקח מן הסגר. שאף הוא לקח תצוה זו מאנשים הרבה ולא ידע דמאן ניהו וכיון דלית בהו סימן נתיאשו הבעלים: דשן. וכי הוא עצמו דש את המצוה הזאת הלא פועלים הרבה דשו אותה: איסמיה. אסיר צרייתא זו ומגרסתי: אמר ליה לא. תסמי.

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בלוקה מן התגר אבל בלוקה מבעל הבית הייב להחזיר וכן תני תנא קמיה דרב נחמן ל"ש אלא בלוקה מן התגר אבל בלוקה מבעל הבית הייב להחזיר א"ל רב נחמן וכי בעל הבית בעצמו דשן א"ל (א) איסמיה א"ל לא תתרגם מתני' זכונן שדשן ע"י עבדו ושפחתו הכנענים: בתנאי' א"א השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין אף יכל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעים הייב להכריז: גמ' מאי בכלל כל אלו אמר רבא בכלל יכל אבדת אחיך אמר רבא למה לי דכתב רחמנא שור חמור שה ושמלה צריכי דאי כתב רחמנא שמלה הוה אמינא ה"מ בעדים דגופה וסימנין דגופה אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף אימא לא מוהרינן ליה כתב רחמנא חמור דאפילו חמור בסימנין האוכף שור ושה דכתב רחמנא ל"ל שור דאפילו לגיזת זנבו ושה לגיזותיו ולכתוב רחמנא שור דאפילו לגיזת זנבו וב"ש שה לגיזותיו אלא (ב) אמר רבא חמור דבור לרבי יהודה ושה דאבידה לדברי הכל קשיא ואימא לגללים הוא דאתא גללים אפקורי מפקד להו ודילמא לסימנין הוא דאתא דאיבעיא לן סימנין דאורייתא או דרבנן כתב רחמנא שה דאפילו בסימנין מוהרינן (ג) וסימנין דאורייתא אמרי מדקתני להו תנא לסימנין גבי שמלה דקתני מה שמלה מיוחדת שיש בה סימנין ויש לה תובעין הייב להכריז אף כל דבר שיש בו סימנין ויש לו תובעין הייב להכריז ש"מ דשה לאו לסימנין הוא דאתא: תנו רבנן יאשר תאבד פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה רבי יהודה אומר ומצאתה פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה מאי בינייהו אמר אביי משמעות דורשין איכא בינייהו מר נפקא ליה מאשר תאבד ומר נפקא ליה מומצאתה ולמאן דנפקא ליה מאשר תאבד האי ומצאתה מאי עביד ליה ההוא מיבעי ליה (ד) לכדריבנא (ד) דאמר רבנאי ומצאתה דאחאי לידיה משמע ולמאן דנפקא ליה מומצאתה האי אשר תאבד מאי עביד ליה מבעי ליה לכדריב' יוחנן דאמר רבי יוחנן משום (ה) ר"ש בן יוחי מניין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת וכן תעשה לכל אבדת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבדה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצתה זו שאבודה הימנו ואינה מצויה אצל כל אדם אלא ליה נפקא ליה מומצאתה ואידך האי דרבי יוחנן מנא ליה ממנו ואידך האי לא משמע ליה רבא אמר פרוטה שהחולה איכא בינייהו מ"ד מאשר ואידך האי איכא ומ"ד מומצאתה ליכא ולכ"ד אשר תאבד האי בעינן ומצאתה וליכא אלא פרוטה שהוקרה איכא בינייהו מאן דאמר ומצאתה איכא ומאן וליכא פרוטה (ו) שהוקרה והחולה וחורה והוקרה איכא בינייהו מאן דאמר אשר תאבד איכא ומאן משעת אבידה ועד שעת מציאה: איבעיא להו סימנין דאורייתא (ז) או דרבנן מאי נפקא מינה לאהדורי

בלוקה מן התגר. פרש"י שלקח מאנשים הרבה ועירב פירות יחד ואינו יודע של מי הן ובאין זו סימן מיידי וא"ת אמאי לא מוקי בלוקה שהוא תגר וי"ל דלא פסיקא ליה דאם מצא קודם ששהא כדי לערבו בפירות אחרים חייב להחזיר אצל בלוקה מן התגר כבר עירב התגר ועי"ל בלא טעם דמערב עם שאר הפירות לא שנו אלא בלוקה מן התגר שאינו יודע אם להחזיר או לתגר או לבעה"ב אפי' לסימנין (א) הוה לפול בתצוה כ"א בשעת דשה ואין להסתפק בתגר מ"מ אינו יודע מאיזה בעל הבית קנה התגר ולזה הפי' הו"מ למימר בלוקה שהוא תגר ומתיילא בעל הבית שסגר כסדר מנח התגר ואין הקונה יודע למי יחזיר אלא כמו כן משום דלא פסיקא ליה דאם התגר מצא קודם ששהא כדי למכור לאחרא לא נתייאש צעה"ב וחייב להחזיר: מה שמלה מיוחדת שיש לה סימני' ויש לה תובעין. במרוצה

(צ"ק דף טו. וס' ד"ה מואל) אמרינן בגיטין ילפינן יאוש מאבדה וא"ת ואבדה גופה מנלן וי"ל דמהכא נפקא לן דמה שמלה מיוחדת שיש בה סימן ואין הבעלים מתייאשין אלא מוצעין שיחזירוה להם בסימנין אפי' אי סימנין לאו דאורייתא ואין מחזירין אלא בעדים מ"מ ילפינן משמלה דדווקא דבר שיש בו סימן חייב להחזיר דע"י שיש בו סימן ימצא עדים שיאמר להם מכירים אתם שמלה שלי שהיו בה סימנין כך וכך וגם המואל לא יוציא השמלה להראותה לכל אדם אלא למי שיתן בה סימנין אע"פ שאינו מחזירה לו כך מ"מ דומה שהיא שלו ומראה אותה לעדים אצל דברים שאין בה סימן היא שלו לפי שהבעלים נתייאשו והא דקאמר בגמרא סימנין כדי נספה אע"ג דלרין דלרין הסימנין דע"י זה יש לה תובעין מ"מ כדי נספה דאפילו אי לא תני אלא שיש לה תובעין מ"מ ידעין דע"י סימנין יש לה תובעין ואין הבעלים מתייאשין כדפרישית ומיהו צירושלמי יליף מניין ליאוש מן התורה אמר רבי יוחנן אשר תאבד ממנו מי שאבדה ממנו ומצויה אצל כל אדם יצאה זו כו': בעדי' אובך. פי' אי סימנין לאו דאורייתא: לגיזת זנבו. וא"ת אם יש בה שוה פרוטה פשיטא ואם אין בה שוה פרוטה הא מנעמינן לקמן מהשנה וי"ל דלכדריב' שחייב לגיזת זנבו אע"פ שאין בה שוה פרוטה בשעת שגזזה:

חמור דבור לרבי יהודה. הא ללא קאמר גם לז"ה קשה ללא חשיב אלא בהמות: ושה דאבידה דרבני' הכ"ל קשיא. מקשינן וימלא מלתא דלתיא צ"ק ט"ח וכתב שרף ותיקן ר"י כהן דקיון דנכתב שור לגיזת זנבו הוא גיזת שם צנכלל כל אבדות אחיך: פ"ד שאין בו שוה פרוטה. דס"ד דחייב מכלל כל אבדת אחיך: מ"ט

פ"א ב מ"י פ"יו מהל' אבידה הלכה ו סמנ עשין עד תוש"ע ח"מ ס' רכס ספ"ק פ: פ"ד ג מ"י שם פ"יד הלכה ה: פ"ה ד מ"י שם וסמנ שם תוש"ע ח"מ ס' רכס ספ"ק ג: וס' רכס פ"ה ד מ"י שם וסמנ שם תוש"ע ח"מ ס' רכס ספ"ק י: פ"ו ו מ"י שם סמנ שם תוש"ע ח"מ ס' רכס ספ"ק פ: פ"ז ז מ"י שם הלכה ה: פ"ח ח מ"י שם פ"יא הלכה י' סמנ שם תוש"ע ח"מ ס' רכס ספ"ק ז וס' רכס ספ"ק א: צ י מ"י שם פ"יא הל' א סמנ שם תוש"ע ח"מ ס' רכס ספ"ק א:

רבינו הגנאל

אם מתגר לקח או מבעל הבית שדשים לו פועלים הרי הן שלו ואם מצאן צוררין או אפי' מפורזין ולקח מבעל הבית שדשים על ידי עבדיו הכנענים וכדוצא בהן נוטל ומכרו: בתנאי' אף השמלה היתה בכלל כל אלו ולמה יצאת להקיש אליה לומר לך מה שמלה מיוחדת שיש לה סימנין ויש לה תובעין אף כל שיש לה סימנין ויש לה תובעין: אמר רבא [תמרו] רבון לר"י ושה דאבידה דרבני' הכול קשיא. חמור דבור פי' חמור שכתב בבור אליבא דרבנן דאמרי שור ולא אדם חמור ולא כלים שפיר כתיב בקריא ונפל שמה שור או חמור אלא לר' יהודה דמחייב על נזקי כלים בבור חמור מה בא למעט קשיא. שה דאבידה שנאמר כי תראה את שור אחיך או את שוין נדחים וגו' אם השור שיש לימור הוא הניחו שרוב השוורים שנושטים מלאכה בהן אין נמסרין לרועה הווהיה תורה להשיבן שה לא כל שכן שה דכתב רחמנא לה לי קשיא. פי' פרט לאבידה שאין בה שוה פרוטה וכו' אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון דאחאי לידיה משמע הוא הא דאמר רבנאי ומצאתה ב' הגולה בתרא הלכה אין פורשין מתיבת המוכסין.